

ritual, saa længe som Pastor Rørdam er Medlem af Folkekirken; og det er han jo, saa længe han er anerkendt Præst for Valgmenigheden i Ryslinge, for alle de Valgmenigheder, der er anerkendt, er Led af den danske Folkekirke. Men det har interesseret mig, at det vil Pastor Rørdam ikke nøjes med, og det er jeg glad for; for Pastor Rørdam siger, at han vil ikke have en sort Kokarde, ej heller vil hans Menighed have en sort Kokarde, og en saadan Særstilling, at han alene maa bruge det Daabsritual, som han har fundet for godt at lave sammen, er ikke at betragte som andet end en sort Kokarde, mener Pastor Rørdam. Men det er forkert. For saa vidt man anerkender — som det ærede Medlem Hr. Povlsen ogsaa var inde paa i sin Tale i Dag —, at han har Lov til at bruge sit Ritual, saa kan man ikke nægte andre Præster at gaa i hans Fodspor, og saa er man ude paa gyngende Grund. Og hvis man gaar videre og indfører Ritualfrihed, er der lagt Dynamit under den danske Folkekirke. Men saa skal man aabent og redeligt erkende, at det er det, man vil, at det er derfor, man støtter Pastor Rørdam og hans Planer om at faa et nyt Ritual, og at man gør det, fordi det betegner Ønsket at sprænge Folkekirken jo før jo hellere.

Men et saadant Ønske vil jeg tage Afstand fra; jeg tror, det vil være Uret at gøre det mod det danske Folk, og jeg tror, man vilde bringe megen Forvirring og Forstyrrelse ind i det danske Folkesamfund, dersom man gik til at sprænge Folkekirken. Jeg kan kun tænke mig en Grund til at sprænge Folkekirken, nemlig hvis man fik en tyrannisk Regering — hvad jeg aldrig kan tro vil ske, saa længe vi har det parlamentariske System —, en tyrannisk Regering, der vilde lave en saadan Kirkeordning, at det vilde være umuligt for troende Mennesker at være i Folkekirken, en Kirkeordning saa tyrannisk, at man vilde rejse Krav om at udtræde af den.

Men saaledes er Udviklingen ikke gaaet. Da jeg var Barn, var enhver Sognepræst Pave indenfor sit Omraade; da var Forholdet det, at alle kirkelige Handlinger alene maatte udføres af Sognepræsten; Daab, Altergang, Brudevielse, Jordefæstelse, Konfirmation, alt skulde forrettes af Sognepræsten. Det var et Tyranni uden lige. Saa var Rigsdagen saa hensynsfuld mod de Krav, der blev rejst, særlig fra Grundtvigs og hans Venners Side, om at løse Sognebaand, og det første Skridt var Loven af 4. April 1854, hvorefter man kunde løse Sognebaand til enhver i Landet ansat

Præst. Det næste Skridt blev Forslaget om Valgmenighedsloven, der syntes at skulle faa en trang Skæbne, idet 6 Biskopper udstedte et Cirkulære til alle Sognepræster om, at de i hvert Sogn skulde forelægge en Adresse til Menighedens Underskrift for at fraraade Vedtagelsen af en saadan Lov, som de mente vilde føre til Folkekirkens Opløsning. Der skete imidlertid den Mærkelighed, at det daværende Ministerium, Ministeriet Frijs-Frijsenborg, til syvende og sidst gjorde det Spørgsmaal til Kabinets-spørgsmaal og erklærede, at det vilde indgive Afskedsbegæring, hvis Landstinget nægtede den af Folketinget vedtagne Lov, hvorefter Birkedal og hans Menighed og ligestillede, der vilde oprette en Valgmenighed, kunde blive indenfor Folkekirken. Højre i Landstinget ønskede, hvor krigerisk det end var i denne Sag, ikke at kaste Ministeriet Frijs, og saa blev Valgmenighedsloven gennemført.

Nu er vi gaaet videre i kirkelig Frihed. Folk kan tilfredsstille deres kirkelige Trang paa mange forskellige Maader. Vil man ikke være i Folkekirken og heller ikke i en Valgmenighed, har man Vejen aaben til at danne Frimenigheder, og dem har vi flere af; og den sidste kirkelige Lovgivning, som vi gennemførte for et Par Aar siden, har udstrakt sig til, at Frikirkens Præster maa holde Gudstjeneste i Sognekirken eller i Valgmenighedskirker, og at Folkekirkens Præster ogsaa maa præke og holde Gudstjeneste i de lutherske Frikirker.

Flere Præster har lignet Pastor Rørdam i ikke at kunne vedkende sig deres Daabspagt, og de er saa gaaet den, synes jeg, naturligste og redeligste Vej, at de har sagt: Vi vil ikke forlange at være Præster i en Kirke, hvis Tro vi ikke deler, og saa er de gaaet ud af Folkekirken. Det er den naturligste Vej ogsaa for Rørdam og hans Menighed.

Jeg skal afvente, hvad den højtærede Kirkeminister har at sige om denne Sag, thi det ærede Medlem Hr. Povlsen har jo ønsket at høre Ministerens Stilling til hele dette Spørgsmaal. Det, som Rørdam indleder sit Daabsritual med, mente det ærede Medlem Hr. Povlsen var saadan en uskyldig lille Ting, han kunde ikke forstaa, at Kirkeministeren kunde modsætte sig det, nemlig dette, at Rørdam, naar han døber, begynder med at sige: Lad os, som enhver af os kan i sin Samvittighed, for Guds Ansigt bekende vor Tro; det synes han er saa uskyldigt. Ogsaa andre har udtalt sig om det og ment, at det